

Dosarul nr. 2rac-313/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (judecător O. Țurcan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători A. Panov, I. Cotruță și N. Simciuc)

DECIZIE

18 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de CIA „Asito Direct” SA,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC
„Moldindconbank” SA împotriva CIA „Asito Direct” SA, intervenient accesoriu
„Extra-Expres” SRL în proces de insolvență, cu privire la încasarea
despăgubirilor de asigurare, a penalităților și a cheltuielilor de judecată,
și la cererea reconvențională depusă de CIA „Asito Direct” SA împotriva BC
„Moldindconbank” SA, „Extra-Expres” SRL în proces de insolvență și lui
Serghei Maxim cu privire la declararea nulității contractelor de asigurare facultativă
de riscuri financiare și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de CIA „Asito” SA și menținută hotărârea din
02 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 25 februarie 2016, BC „Moldindconbank” SA a depus cerere de chemare
în judecată împotriva CIA „Asito” SA (începând cu data de 19 octombrie 2018, CIA
„Asito Direct” SA) cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare în sumă de
2 332 515 lei și a penalităților în sumă de 1 242 793 lei (f.d. 2-5, vol. I).

În motivarea acțiunii, reclamanta BC „Moldindconbank” SA a relatat că a
încheiat cu CIA „Asito” SA contractele de asigurare facultativă de riscuri financiare
nr. 001566 din 23 ianuarie 2014 și nr. 001567 din 23 ianuarie 2014, fiind eliberate
polițele de asigurare respective.

Reclamanta a susținut că în baza contractului de asigurare facultativă de
riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014 și a poliței de asigurare

corespunzătoare, riscul asigurat constă în pierderea de către reclamantă a mijloacelor bănești proprii, în rezultatul efectuării plății de către reclamantă conform garanțiilor bancare emise de către reclamantă la solicitarea ordonatorului „Extra-Expres” SRL beneficiarilor garanțiilor bancare în temeiul contractelor nr. 3(2014)-gar și 4(2014)-gar din 23 ianuarie 2014, conform cărora reclamanta a emis ordonatorului „Extra-Expres” SRL 2 garanții bancare în sumă de 600 000 lei și, respectiv, 500 000 lei, încheiate între reclamantă și „Extra-Expres” SRL, scadente la 22 ianuarie 2016.

Reclamanta a indicat că în baza contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001567 din 23 ianuarie 2014 și a poliței de asigurare corespunzătoare, riscul asigurat constă în pierderile financiare suportate în rezultatul nerambursării totale sau parțiale de către „Extra-Expres” SRL, a creditului bancar în sumă de 1 440 000 lei, acordat în baza contractului nr. 2(2014) din 23 ianuarie 2014, cu scadența finală la data de 28 decembrie 2015.

Reclamanta a declarat că la 11 aprilie 2014, „Business Market” SRL, beneficiarul primei garanții bancare menționate în polița de asigurare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014, a depus la BC „Moldindconbank” SA cerere privind achitarea sumei de 327 366, 25 lei, ca urmare a survenirii cazului garantat, și anume a neachitării de către „Extra-Expres” SRL a plăților în beneficiul „Business Market” SRL pentru marfa livrată în baza contractului de vânzare nr. 840 din 28 octombrie 2013, încheiat între „Business Market” SRL și „Extra-Expres” SRL.

De asemenea, reclamanta a afirmat că la 15 mai 2014, „Acvilin-Grup” SRL, beneficiarul celei de-a doua garanții bancare menționate în polița de asigurare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014, a depus la BC „Moldindconbank” SA cerere privind achitarea sumei de 572 668, 5 lei, ca urmare a survenirii cazului garantat, și anume a neachitării de către „Extra-Expres” SRL a plăților în beneficiul „Acvilin-Grup” SRL pentru marfa livrată în baza contractului de livrare nr. C-080/09 din 01 ianuarie 2013 și a acordului adițional nr. 1 din 02 decembrie 2013, încheiat între „Acvilin-Grup” SRL și „Extra-Expres” SRL.

În această ordine de idei, reclamanta a afirmat că la 30 aprilie 2014, a efectuat plata sumei solicitate în beneficiul „Business Market” SRL, iar la 29 mai 2014, a efectuat și plata sumei solicitate în beneficiul „Acvilin-Grup” SRL.

Reclamanta a relevat că s-a adresat la CIA „Asito” SA pentru a obține plata despăgubirii de asigurare în cuantumul sumelor achitate în favoarea „Business Market” SRL și „Acvilin-Grup” SRL, însă prin scrisoarea nr. 01/1-1708 din 21 septembrie 2015, CIA „Asito” SA i-a comunicat refuzul de plată a despăgubirii de asigurare, invocând deschiderea dosarelor de daune nr. 108573 și 109846 și instituirea rezervelor tehnice.

În continuare, reclamanta a mai notat că s-a adresat la CIA „Asito” SA cu cerere privind plata despăgubirii de asigurare în sumă de 1 440 000 lei, în baza contractului nr. 001567 din 23 ianuarie 2014, ca efect al neexecutării de către „Extra-Expres” SRL a obligațiilor de plată în beneficiul reclamantei, conform contractului de preluare a datoriei nr. 2(2014) din 23 ianuarie 2014, însă nici această cerere nu a fost satisfăcută.

Reclamanta a invocat că potrivit art. 1328 alin. (1) din Codul civil, prestația

asigurătorului este datorată din momentul încheierii activității de constatare a cazului asigurat și a întinderii obligației asigurătorului.

La fel, reclamanta a evidențiat că în conformitate cu pct. 5.1 lit. d) din contractele de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014 și nr. 001567 din 23 ianuarie 2014, CIA „Asito” SA s-a obligat să examineze circumstanțele cazului asigurat, să perfecteze raportul de daune și să stabilească valoarea daunei și mărimea despăgubirii de asigurare de comun acord cu reclamanta prin semnarea actului de stabilire a despăgubirii și înaintarea lui spre semnare reclamantei, în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii de la reclamantă a cererii de despăgubire și a actelor ce confirmă survenirea cazului asigurat.

Reclamanta a specificat că, conform pct. 4.2 din contractele de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014 și nr. 001567 din 23 ianuarie 2014, CIA „Asito” SA s-a obligat să achite despăgubirea de asigurare în termen de 5 zile lucrătoare din momentul semnării de către părți a actului de stabilire a despăgubirii.

Reclamanta a mai precizat că „Extra-Expres” SRL se află în proces de insolvență, iar la data de 12 iunie 2014, când a fost intentat procesul de insolvență față de „Extra-Expres” SRL, datoria acesteia față de reclamantă era compusă din: suma de 297 357, 72 lei, achitată de reclamantă în beneficiul „Business Market” SRL ca garanție bancară și dobânda aferentă în sumă de 16 365, 76 lei, suma de 572 668, 5 lei, achitată de reclamantă în beneficiul „Acvilin-Grup” SRL ca garanție bancară și dobânda aferentă în sumă de 6 123, 32 lei, precum și suma de 1 473 769, 14 lei în temeiul contractului de preluare a datoriei nr. 2(2014) din 23 ianuarie 2014, dintre care datoria la creditul bancar în sumă de 1 473 769, 14 lei și dobânda aferentă în sumă de 33 769, 14 lei.

Prin încheierea protocolară din 23 iunie 2016 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu „Extra-Expres” SRL în proces de insolvență (f.d. 173-189, vol. III).

În ședința de judecată din 20 februarie 2017, reprezentantul părții pe acțiunea inițială CIA „Asito” SA, avocatul Alexandru Savva, a înaintat cerere reconvențională, semnată de administratorul special Viorel Bîrsanu, împotriva BC „Moldindconbank” SA și „Extra-Expres” SRL cu privire la declararea nulității contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001567 din 23 ianuarie 2014, încheiat între CIA „Asito” SA și BC „Moldindconbank” SA, precum și a poliței de asigurare aferente (f.d. 82, vol. I; f.d. 173-189, vol. III).

La 24 mai 2017, reclamanta pe acțiunea reconvențională CIA „Asito” SA, a depus cerere, semnată de administratorul special Viorel Bîrsanu, prin care a introdus pretenția privind declararea nulității contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014, încheiat între CIA „Asito” SA și BC „Moldindconbank” SA, precum și a poliței de asigurare aferente. Totodată, reclamanta pe acțiunea reconvențională CIA „Asito” SA l-a indicat în calitate de copârât pe Serghei Maxim (f.d. 214, vol. I).

În ședința de judecată din 10 noiembrie 2017, reprezentantul reclamantei pe acțiunea inițială BC „Moldindconbank” SA a depus cerere prin care a micșorat

cuantumul pretenției privind încasarea despăgubirilor de asigurare până la suma de 2 329 926, 45 lei, indicând că datoria ce rezultă din contractul de preluare a datoriei nr. 2(2014) din 23 ianuarie 2014 a fost stinsă parțial, și anume în sumă de 2 588, 55 lei (f.d. 235-236, vol. I; f.d. 173-189, vol. III).

Prin hotărârea din 02 august 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de BC „Moldindconbank” SA împotriva CIA „Asito” SA cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare. S-a încasat în beneficiul BC „Moldindconbank” SA, din contul CIA „Asito” SA, despăgubirea de asigurare în sumă de 2 329 926, 45 lei. S-a încasat în beneficiul BC „Moldindconbank” SA, din contul CIA „Asito” SA, parțial penalitatea de întârziere pe perioada de 180 zile, în sumă de 41 985, 27 lei. S-au încasat în beneficiul BC „Moldindconbank” SA, din contul CIA „Asito” SA, cheltuielile de judecată în sumă de 50 000 lei. A fost respinsă ca neîntemeiată cererea reconvențională înaintată de CIA „Asito” SA împotriva BC „Moldindconbank” SA, „Extra-Expres” SRL și lui Serghei Maxim, autoritate publică Comisia Națională a Pieței Financiare, cu privire la declararea nulității absolute a contractelor de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 și 001567 din 23 ianuarie 2013, precum și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 203-217, vol. III).

La 16 august 2018, CIA „Asito” SA a declarat apel împotriva hotărârii din 02 august 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 196, vol. III).

Prin decizia din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de CIA „Asito” SA și menținută hotărârea din 02 august 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 64-85, vol. IV).

La 11 iunie 2019, CIA „Asito Direct” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 02 august 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, precum și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldindconbank” SA și să fie admisă integral cererea reconvențională depusă de CIA „Asito Direct” SA (f.d. 89-104, vol. IV).

În motivarea recursului, recurenta CIA „Asito Direct” SA a susținut că în contradicție cu prevederile art. 9 alin. (1), 516 alin. (1)-(2), 572 alin. (2), 668 alin. (1) și 1327 alin. (2) din Codul civil, art. 5 alin. (1) și (3)-(4) din Legea nr. 407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări, precum și pct. 5.2 din contractele de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014 și nr. 001567 din 23 ianuarie 2014, BC „Moldindconbank” SA nu și-a executat cu bună-credință și diligență obligațiile contractuale, și anume nu a întreprins toate acțiunile ce se impuneau pentru a evita producerea cazurilor asigurate sau pentru a limita pagubele cauzate de producerea lor, a dus în eroare CIA „Asito” SA cu privire la întinderea pretinsului prejudiciu, a trecut sub tăcere anumite circumstanțe importante pentru CIA „Asito” SA în procesul de cercetare a dosarelor de daune și de stabilire a cuantumului despăgubirilor de asigurare, precum și a trecut sub tăcere faptul că a dispus de garanții ce asigurau executarea față de BC „Moldindconbank” SA a obligațiilor asumate de către „Extra-Expres” SRL.

Recurenta a indicat că instanțele ierarhic inferioare au neglijat îmbogățirea

fără justă cauză a BC „Moldindconbank” SA, realizată prin contractul de cesiune a creanțelor nr. 1 din 17 aprilie 2014, încheiat între BC „Moldindconbank” SA și „Extra-Expres” SRL, și anume asupra creanțelor deținute de „Extra-Expres” SRL în sumă de 796 482, 72 lei, care se impută inclusiv în privința obligației asumate de „Extra-Expres” SRL în temeiul contractului de preluare a datoriei nr. 2(2014) din 23 ianuarie 2014.

La fel, recurenta a invocat că instanțele ierarhic inferioare nu au dat aprecierea corespunzătoare îmbogățirii fără justă cauză a BC „Moldindconbank” SA, ca efect al încheierii contractului de achiziție a bunurilor imobile nr. 2515 din 11 aprilie 2014, prin care BC „Moldindconbank” SA și „Extra-Expres” SRL au convenit inclusiv asupra stingerii obligației asumate de „Extra-Expres” SRL în temeiul contractului de preluare a datoriei nr. 2(2014) din 23 ianuarie 2014.

În continuare, recurenta a notat că în conformitate cu art. 8 alin. (4) din Legea nr. 407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări, asigurătorul este în drept să desfășoare activitate în limitele claselor de asigurări pentru care a obținut licență în condițiile prezentei legi, iar conform pct. 3-4 din Regulamentul privind cerințele față de conținutul condițiilor de asigurare pentru clasele de asigurare benevolă, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 55/6 din 08 noiembrie 2007, condițiile de asigurare benevolă elaborate de către asigurător se referă la clasa de asigurare în întregime și/sau separat la riscurile de asigurare acoperite de clasa respectivă, asigurătorul fiind în drept să subscrie riscuri în strictă conformitate cu condițiile de asigurare în baza cărora a fost eliberată sau reperfectată licența, iar subscrierea riscurilor, care nu se regăsesc în condițiile de asigurare benevolă ale asigurătorului se sancționează în conformitate cu prevederile art. 54 din Legea cu privire la asigurări.

Astfel, recurenta a subliniat că deși CIA „Asito” SA a încadrat obiectul contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001567 din 23 ianuarie 2014 în clasa asigurărilor de pierderi financiare, obiectul stipulat al acestui contract este constituit din interesele patrimoniale ale BC „Moldindconbank” SA, legate de pierderile financiare suportate în rezultatul nerambursării totale sau parțiale de către „Extra-Expres” SRL, a creditului bancar în sumă de 1 440 000 lei, acordat în baza contractului nr. 2(2014) din 23 ianuarie 2014, cu scadența finală la data de 28 decembrie 2015.

În acest fel, recurenta consideră că obiectul contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001567 din 23 ianuarie 2014 urma a fi încadrat în clasa asigurărilor de credite, însă după cum rezultă din răspunsul Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 04-2201 din 04 august 2017, la data încheierii acestui contract, CIA „Asito” SA nu dispunea de licență pentru asigurarea de credite, ceea ce duce la nulitatea absolută a contractului respectiv.

Mai mult, recurenta a relevat că persoana care a acționat în numele CIA „Asito” SA la încheierea contractelor de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014 și nr. 001567 din 23 ianuarie 2014, și anume administratorul Serghei Maxim, și-a exercitat în mod defectuos atribuțiile.

La 24 iunie 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților

BC „Moldindconbank” SA și Serghei Maxim, cât și în adresa intervenientului accesoriu „Extra-Expres” SRL în proces de insolvență, copia cererii de recurs depuse de CIA „Asito Direct” SA împotriva deciziei din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 107, vol. IV).

La 12 iulie 2019, intimata BC „Moldindconbank” SA a depus referință la recursul declarat de CIA „Asito Direct” SA, solicitând respingerea acestuia și menținerea deciziei din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 109-118, vol. IV).

Intimatul Serghei Maxim și intervenientul accesoriu „Extra-Expres” SRL în proces de insolvență nu și-au valorificat dreptul de a depune referințe la recursul declarat de CIA „Asito Direct” SA.

După cum rezultă din materialele cauzei, în fișa de însoțire nr. 5187 este indicat că la 18 mai 2019, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa CIA „Asito Direct” SA copia deciziei integrale din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 86, vol. IV).

Însă, la materialele cauzei nu este anexat avizul de primire de către CIA „Asito Direct” SA a copiei deciziei integrale din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Astfel, Colegiul consideră că recurenta CIA „Asito Direct” SA, care a declarat recursul la 11 iunie 2019, s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de declarare a recursului prevăzut la art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 21 august 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de CIA „Asito Direct” SA a fost considerat admisibil (f.d. 124, vol. IV).

Verificând decizia din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului declarat de CIA „Asito Direct” SA, casarea deciziei din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău și trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, pentru motivele ce se succed.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă prevede că instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că prin contractul de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014, încheiat între CIA „Asito” SA, în calitate de asigurător, și BC „Moldindconbank” SA, în calitate de asigurat, au fost asigurate interesele patrimoniale ale BC „Moldindconbank” SA, ce constau în pierderea de către BC „Moldindconbank” SA a mijloacelor bănești

propriu, în rezultatul efectuării plății de către BC „Moldindconbank” SA conform garanțiilor bancare emise de către aceasta la solicitarea ordonatorului „Extra-Expres” SRL beneficiarilor garanțiilor bancare în temeiul contractelor nr. 3(2014)-gar și 4(2014)-gar din 23 ianuarie 2014, conform cărora BC „Moldindconbank” SA a emis ordonatorului „Extra-Expres” SRL 2 garanții bancare în sumă de 600 000 lei și, respectiv, 500 000 lei, încheiate între BC „Moldindconbank” SA și „Extra-Expres” SRL, scadente la 22 ianuarie 2016 (f.d. 34-37, vol. I).

De asemenea, Colegiul constată că prin contractul de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001567 din 23 ianuarie 2014, încheiat între CIA „Asito” SA, în calitate de asigurător, și BC „Moldindconbank” SA, în calitate de asigurat, au fost asigurate interesele patrimoniale ale BC „Moldindconbank” SA, legate de pierderile financiare suportate în rezultatul nerambursării totale sau parțiale de către „Extra-Expres” SRL, a creditului bancar în sumă de 1 440 000 lei, acordat în baza contractului nr. 2(2014) din 23 ianuarie 2014, cu scadența finală la data de 28 decembrie 2015 (f.d. 13-15, vol. I).

Potrivit pct. 4.1 din contractul de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014, survenirea cazului asigurat și cuantumul despăgubirii de asigurare se stabilesc în baza documentelor și informațiilor justificative prezentate de BC „Moldindconbank” SA conform pct. 5.2 lit. f) din acest contract, prin acordul comun al CIA „Asito” SA și BC „Moldindconbank” SA.

Pct. 5.2 lit. f) din contractul de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014 prevede că BC „Moldindconbank” SA se obligă să prezinte, alăturat cererii de despăgubire, actele și informațiile necesare pentru confirmarea survenirii cazului asigurat, stabilirea valorii daunei reale și stabilirea despăgubirii de asigurare, și anume: copiile autentificate de BC „Moldindconbank” SA ale garanțiilor bancare și ale dispoziției de plată.

Colegiul reține că la 11 aprilie 2014, „Business Market” SRL, beneficiarul primei garanții bancare menționate în contractul de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014, a depus la BC „Moldindconbank” SA cerere privind achitarea sumei de 327 366, 25 lei, ca urmare a survenirii cazului garantat, și anume a neachitării de către „Extra-Expres” SRL a plăților în beneficiul „Business Market” SRL pentru marfa livrată în baza contractului de vânzare nr. 840 din 28 octombrie 2013, încheiat între „Business Market” SRL și „Extra-Expres” SRL (f.d. 31, vol. I).

De asemenea, Colegiul observă că la 15 mai 2014, „Acvilin-Grup” SRL, beneficiarul celei de-a doua garanții bancare menționate în contractul de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014, a depus la BC „Moldindconbank” SA cerere privind achitarea sumei de 572 668, 5 lei, ca urmare a survenirii cazului garantat, și anume a neachitării de către „Extra-Expres” SRL a plăților în beneficiul „Acvilin-Grup” SRL pentru marfa livrată în baza contractului de livrare nr. C-080/09 din 01 ianuarie 2013 și a acordului adițional nr. 1 din 02 decembrie 2013, încheiat între „Acvilin-Grup” SRL și „Extra-Expres” SRL (f.d. 27, vol. I).

Din cele invocate de reclamanta BC „Moldindconbank” SA, rezultă că aceasta la data de 30 aprilie 2014, a efectuat plata sumei solicitate în beneficiul „Business Market” SRL, și anume suma de 327 366, 25 lei, iar la data de 29 mai 2014, a efectuat și plata sumei solicitate în beneficiul „Acvilin-Grup” SRL, și anume suma de 572 668, 5 lei.

Astfel, luând în considerare prevederile pct. 4.1 și 5.2 lit. f) din contractul de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014, reclamanta BC „Moldindconbank” SA, care a formulat împotriva CIA „Asito Direct” SA pretențiile privind încasarea despăgubirilor de asigurare în sumă de 2 329 926, 45 lei și a penalităților în sumă de 1 242 793 lei, era obligată să demonstreze achitarea în beneficiul „Business Market” SRL a sumei de 327 366, 25 lei și în beneficiul „Acvilin-Grup” SRL a sumei de 572 668, 5 lei.

În această privință, Colegiul relevă că la materialele cauzei este anexat ordinul de plată nr. 02 din 29 mai 2014, din care rezultă că la aceeași dată BC „Moldindconbank” SA a achitat în favoarea „Acvilin-Grup” SRL suma de 572 668, 5 lei (f.d. 141, vol. I).

La fel, la materialele cauzei este anexat un înscris despre care reclamanta BC „Moldindconbank” SA a pretins că reprezintă ordinul de plată care confirmă achitarea de către BC „Moldindconbank” SA, la data de 30 aprilie 2014, a sumei de 327 366, 25 lei în beneficiul „Business Market” SRL (f.d. 140, vol. I).

Însă, Colegiul notează că acest înscris este absolut indescifrabil, din care motiv, doar pe baza acestuia, nu poate fi constatată achitarea de către BC „Moldindconbank” SA, la data de 30 aprilie 2014, a sumei de 327 366, 25 lei în beneficiul „Business Market” SRL.

Cu toate acestea, prin hotărârea din 02 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de BC „Moldindconbank” SA împotriva CIA „Asito” SA cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare. S-a încasat în beneficiul BC „Moldindconbank” SA, din contul CIA „Asito” SA, despăgubirea de asigurare în sumă de 2 329 926, 45 lei. S-a încasat în beneficiul BC „Moldindconbank” SA, din contul CIA „Asito” SA, parțial penalitatea de întârziere pe perioada de 180 zile, în sumă de 41 985, 27 lei. S-au încasat în beneficiul BC „Moldindconbank” SA, din contul CIA „Asito” SA, cheltuielile de judecată în sumă de 50 000 lei. A fost respinsă ca neîntemeiată cererea reconvențională înaintată de CIA „Asito” SA împotriva BC „Moldindconbank” SA, „Extra-Expres” SRL și lui Serghei Maxim, autoritate publică Comisia Națională a Pieței Financiare, cu privire la declararea nulității absolute a contractelor de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 și 001567 din 23 ianuarie 2013, precum și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 203-217, vol. III).

Astfel, admitând cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldindconbank” SA, prima instanță în mod inexplicabil a constatat achitarea de către BC „Moldindconbank” SA, la data de 30 aprilie 2014, a sumei de 327 366, 25 lei în beneficiul „Business Market” SRL, doar pe baza înscrisului nominalizat, care este unul totalmente indescifrabil.

Mai mult, conform art. 214 din Codul de procedură civilă, după ce ascultă

explicațiile participanților la proces, instanța judecătorească, luând în considerare opinia acestora, stabilește consecutivitatea cercetării probelor, care poate fi modificată ulterior.

Potrivit art. 222 din Codul de procedură civilă, înscrisurilor și proceselor-verbale privind cercetarea înscrisurilor, întocmite la fața locului în modul stabilit la art. 125, 127 și 185 alin. (1) lit. j), li se dă citire în ședință de judecată, apoi se prezintă participanților la proces și reprezentanților și, după caz, experților, specialiștilor și martorilor. După aceasta, participanții la proces pot da explicații asupra lor.

Colegiul reține că prima instanță, contrar normelor procedurale enunțate, nici nu a cercetat respectivul înscris indescifrabil la care a făcut referire în motivarea soluției emise, deși probele și înscrisurile cercetate în cadrul ședinței de judecată stau la baza hotărârii adoptate, indiferent de soluție, rezultând din prevederile art. 238 alin. (2) și art. 241 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

De fapt, în procesul-verbal al ședinței primei instanțe din 27 martie 2018, în care s-au indicat în mod expres care anume probe au fost cercetate, nu este menționat nici acest înscris, și nici ordinul de plată nr. 02 din 29 mai 2014 (f.d. 186-187, vol. III).

Prin urmare, soluția instanței de apel privind admiterea acțiunii BC „Moldindconbank” SA este lipsită de o verificare motivată și de putere de convingere, fapt pe care l-a evidențiat și recurenta CIA „Asito Direct” SA în cererea de recurs (f.d. 89-104, vol. IV).

Art. 373 alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, iar conform art. 373 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

În succesiunea celor constatate, Colegiul decelează că în contradicție cu prevederile art. 373 alin. (1)-(2) din Codul de procedură civilă, instanța de apel nu a reacționat în modul corespunzător la omisiunea primei instanțe de a da aprecierea cuvenită unui înscris indescifrabil, care are importanță primordială pentru justa soluționare a cauzei.

De fapt, din procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 10 aprilie 2019 în general nu se disting precizări ce ar demonstra cu certitudine cercetarea probelor din dosar și aprecierea acestora, ci doar se menționează precum că după verificarea probelor s-a trecut la etapa pledoariilor, fără a se indica în mod expres care anume probe au fost cercetate (f.d. 61-62, vol. IV).

Astfel, Colegiul conchide că în cazul în care instanța de apel ar fi supus probele din dosar unei aprecieri efective și plenare, aceasta nu ar fi omis să dea aprecierea corespunzătoare unui înscris indescifrabil, aprecierea arbitrară a căruia a

după sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei deduse judecării.

În continuare, Colegiul reiterează că pârâta pe acțiunea inițială CIA „Asito” SA a înaintat cerere reconvențională împotriva BC „Moldindconbank” SA și „Extra-Expres” SRL cu privire la declararea nulității contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001567 din 23 ianuarie 2014, încheiat între CIA „Asito” SA și BC „Moldindconbank” SA, precum și a poliței de asigurare aferente (f.d. 82, vol. I; f.d. 173-189, vol. III).

Ulterior, la 24 mai 2017, reclamanta pe acțiunea reconvențională CIA „Asito” SA, a depus cerere prin care a introdus pretenția privind declararea nulității contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014, încheiat între CIA „Asito” SA și BC „Moldindconbank” SA, precum și a poliței de asigurare aferente. Totodată, reclamanta pe acțiunea reconvențională CIA „Asito” SA l-a indicat în calitate de copârât pe Serghei Maxim (f.d. 214, vol. I).

În succesiunea celor relatate, Colegiul reține că în principal, reclamanta pe acțiunea reconvențională CIA „Asito” SA și-a fundamentat pretențiile pe aceea că în conformitate cu art. 8 alin. (4) din Legea nr. 407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări, asigurătorul este în drept să desfășoare activitate în limitele claselor de asigurări pentru care a obținut licență în condițiile prezentei legi, iar conform pct. 3-4 din Regulamentul privind cerințele față de conținutul condițiilor de asigurare pentru clasele de asigurare benevolă, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 55/6 din 08 noiembrie 2007, condițiile de asigurare benevolă elaborate de către asigurător se referă la clasa de asigurare în întregime și/sau separat la riscurile de asigurare acoperite de clasa respectivă, asigurătorul fiind în drept să subscrie riscuri în strictă conformitate cu condițiile de asigurare în baza cărora a fost eliberată sau reperfectată licența, iar subscrierea riscurilor, care nu se regăsesc în condițiile de asigurare benevolă ale asigurătorului se sancționează în conformitate cu prevederile art. 54 din Legea cu privire la asigurări.

Astfel, reclamanta pe acțiunea reconvențională CIA „Asito” SA a subliniat că deși CIA „Asito” SA a încadrat obiectul contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001567 din 23 ianuarie 2014 în clasa asigurărilor de pierderi financiare, obiectul stipulat al acestui contract este constituit din interesele patrimoniale ale BC „Moldindconbank” SA, legate de pierderile financiare suportate în rezultatul nerambursării totale sau parțiale de către „Extra-Expres” SRL, a creditului bancar în sumă de 1 440 000 lei, acordat în baza contractului nr. 2(2014) din 23 ianuarie 2014, cu scadența finală la data de 28 decembrie 2015.

În acest fel, reclamanta pe acțiunea reconvențională CIA „Asito” SA a considerat că obiectul contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001567 din 23 ianuarie 2014 urma a fi încadrat în clasa asigurărilor de credite, însă după cum rezultă din răspunsul Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 04-2201 din 04 august 2017, la data încheierii acestui contract, CIA „Asito” SA nu dispunea de licență pentru asigurarea de credite, ceea ce duce la nulitatea absolută a contractului respectiv.

În respingerea acțiunii reconvenționale a CIA „Asito” SA și a argumentelor

enunțate, prima instanță s-a limitat la concluzia că, contractele de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014 și nr. 001567 din 23 ianuarie 2014 se încadrează în clasa asigurărilor de pierderi financiare conform Condițiilor de asigurare facultativă a riscurilor financiare, aprobate prin hotărârea Consiliului de administrare al CIA „Asito” SA nr. 70 din 16 noiembrie 2011, din care motiv nu sunt lovite de nulitate absolută.

Apelanta CIA „Asito Direct” SA în cererea de apel a invocat că soluția primei instanțe privind respingerea acțiunii reconvenționale este lipsită de o verificare motivată și de putere de convingere (f.d. 8-26, vol. IV).

Însă instanța de apel, în contradicție cu prevederile art. 373 alin. (1)-(2) din Codul de procedură civilă, nu a dat aprecierea corespunzătoare argumentelor apelantei CIA „Asito Direct” SA privind declararea nulității contractelor de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014 și nr. 001567 din 23 ianuarie 2014, limitându-se la o concluzie inexplicabilă precum că CIA „Asito Direct” SA nu a invocat aceste argumente la examinarea cererii reconvenționale în prima instanță (f.d. 82, vol. IV).

În ceea ce privește motivarea hotărârilor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță superioară. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției (hotărârea *Suominen v. Finlanda* din 01 iulie 2003).

Erorile procedurale ale instanței de apel dictează necesitatea trimiterii cauzei spre rejudecare în instanța de apel, deoarece instanța de recurs nu poate efectua un control efectiv al legalității deciziei recurate, nefiind constatată cu certitudine achitarea de către BC „Moldindconbank” SA, la data de 30 aprilie 2014, a sumei de 327 366, 25 lei în beneficiul „Business Market” SRL, precum și nefiind examinate argumentele CIA „Asito Direct” SA privind declararea nulității contractelor de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001566 din 23 ianuarie 2014 și nr. 001567 din 23 ianuarie 2014, prin prisma art. 8 alin. (4) din Legea nr. 407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări și a pct. 3-4 din Regulamentul privind cerințele față de conținutul condițiilor de asigurare pentru clasele de asigurare benevolă, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 55/6 din 08 noiembrie 2007.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, să dea o apreciere multiaspectuală și completă materialelor cauzei, cât și tuturor argumentelor părților la proces și, ca urmare a celor constatate, să emită o decizie legală și întemeiată, cu respectarea tuturor rigorilor procedurale și a dreptului garantat al părților la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Luând în considerare problemele de drept invocate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de CIA „Asito Direct” SA, de a casa decizia din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău și de a trimite cauza spre

rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) și alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de CIA „Asito Direct” SA.

Se casează decizia din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldindconbank” SA împotriva CIA „Asito Direct” SA, intervenient accesoriu „Extra-Expres” SRL în proces de insolvență, cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare, a penalităților și a cheltuielilor de judecată, și la cererea reconvențională depusă de CIA „Asito Direct” SA împotriva BC „Moldindconbank” SA, „Extra-Expres” SRL în proces de insolvență și lui Serghei Maxim cu privire la declararea nulității contractelor de asigurare facultativă de riscuri financiare și încasarea cheltuielilor de judecată, și se trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Nina Vascan